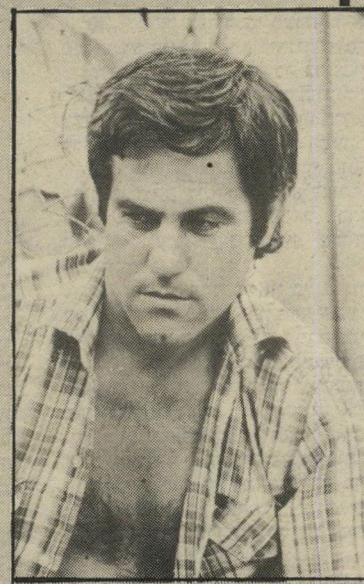
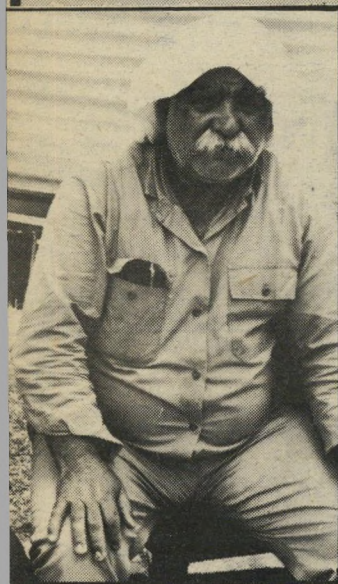

אחרי חגיגה של עסקנים ותיקשורת, נשארנו פועלי "אתא" לפתע עזובים ובודדים

בולים דנתו

יאותנו!

לחבריו הממתינים. אך איש לא הועיל לו. והשרים נמלטו מפניו.

ביום השני השבוע היה המיפעל שקט. אחרי שערב קודם גירשו העובדים בזעם את ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות. הם ישבו בבוקר שלמחרת מתחת לעצים, מנסים לתפוס קצת צל מן השרב היוקר. גם הריצה שלהם בכל שעה עגולה אל מחזיקי הטרוני זיסטורים פחתה קצת, אתא כבר לא בראש מהדורות החודשות כמו בימים האחרונים, גם לא בסופו הפועלים מרגישים דחוקים. איש אינו מתעניין בהם. הסערה שככה, השיא עבר, הם נותרו די לבדם. גם חברי ההכנסת הרבים שבאו לעודד (ולתפוס כות"ר רות בלי הרבה יכולת להועיל), עלו ביום השני לשי" בת הכנסת בירושלים ונטשו את העובדים מאחריהם. שורותיהם של העיתונאים הרבים שמילאו את חצר המיפעל בכל ימי ההתבצרות, הידלדלו גם הם. רק הפועלים עוד שם. חלקם תופסים צל בתוך חדר"י העבודה הגדולים, ליד המכונות הדוממות. חלקם שרועים בתנחות שונות על הדשא, בדיוק מאחורי שלטים מסודרים: אסור לדרוך על הדשא. אחרים מסתובבים באפס-מעשה אנה ואנה. כולם זנחו אותנו! הם במלמלים בכעס.

בצהריים שוב בא האוטו של קיבוץ רמת-יוחנן וקיבוצניק קטן-קומה, לבוש בביגדי-עבודה כחולים (בטח תוצרת אתא), הביא המון בקבוקים של שתיה קרה. קיבוצני האזור דואגים באופן אישי למפעלים השובתיים. ביום השני גם החליטה הוועדה הבין-קיבוצית לעשות משהו יותר מאורגן.

ועד העובדים ישב להתייעצות באחד מחדרי ה"מיפעל. הכל ציפו לשמוע מה יחליטו. יש הרגשה קשה של יאוש. מנסים להיתלות בכל שביב של תיקווה. אולי הוועד יחליט על משהו שיזיז למישהו. שלא ירגישו זנוחים.

הוועד חזר עם תוכנית שביתה מאורגנת - חלוקה למישמרות, כמו בצבא, יום כן, יום לא. הנשים יהיו רק בלילה בלילה יחזרו הביתה. הגברים יחולקו לשתי קבוצות, שיתחלפו כל 24 שעות. איש הוועד גם קרא ברמקול למפעלים להצטרף לשביתה רעב. "תחשבו טוב-טוב על הצעד הזה, זה לא דבר משוט".

איש הוועד אמר את דברו והוויכוחים התחילו. רבים רוצים לנקוט פעולות יותר חריפות, לא רוצים לרדת מסדר-היום של הציבור. לא רוצים שישכחו אותם. ומן הצד השני עונים להם הקולות הנאיביים - אולי בכל זאת ועדת-השרים תמצא פיתרון. לא והפועלים ממשיכים לשבת שם, קבוצות-קבוצות, מפנים לפנים פותח מישהו את ברו המים ומתז מזינור כיבוי-האש, שמונח על הדשא כנשק במיקרה ויבואו כונסי-הנכסים לממש את רכושם של הנושעים.

"אני לא יודע מה לעשות. תגיד לי מה אני צריך לעשות עכשיו." פניו גרוב. יו"ר ועד עובדי אתא, איש שמרצו המיוסר הפך בשבועות האחרונים למוכר ושרבים רוחשים לו סימפטיה מיוחדת. היה ביום הראשון השבוע מיואש יותר מתמיד. התיקווה האחרונה, ישיבת ממשלה בנושא הצלת אתא, התנפצה לנגד עיניו. השרים יצאו אחד אחד ממשרד ראש-הממשלה. מנסים להתערב בזריזות בין ה"עיתונאים הרבים שציפו בפתח ואחר-כך מההרים להיבלע בתוך מכוניות הוולבו הממוזגות ופוקדים על הנהג להסתלק מן המקום בדרך עוקפת כדי שלא להיתקל חלילה בכמה עשרות עובדי אתא שהפגינו ליד גן אמיל גרינצווייג שבקרית-הממשלה בירושלים.

הממשלה החליטה, כימעט כרגיל בנושאים חשובים, שלא להחליט. הנושא הועבר שוב. בפעם המי"יודע-כמה בחודשים האחרונים, לוועדת השרים המיוחדת לענייני אתא.

בשעות הבוקר המוקדמות של היום הראשון, קצת לפני תחילת ישיבת הממשלה שאמורה היתה להיות מכרעת בעניינים, הופיעו ארבעים עובדי אתא, שעזבו את המיפעל שבו התבצרו חברהם ונסעו לירושלים להפגין בזמן ישיבת הממשלה. בבוקר הם עמדו זקופים כשבידיהם שלטים בהם הם מתחננים לעבודה. בבוקר גם באו לעודד אותם כמה חברי כנסת, יאיר צבן וויקטור שם-טוב ממפ"ם, עבד אל-והב דראושה מהמערך ומאיר וילנר מרק"ח. כולם, ללא הבדל, זכו למחאות-כפיים מצד העובדים. אלה גם נתלו בנציגי הציבור, מנסים להציל מפיהם משהו על העתיד להיות מוחלט באותו היום. חברי-הכנסת ניסו לעודד. הם אמרו, איש איש בדרך המיפלגתית, שלדעתם נראה המצב אופטימי.

באותה השעה ישבו השרים, שחלקם יצא בהכרזות ברורות למען הצלת המיפעל ושיקום העובדים וחלק אחר הודיע לעובדים בצורה פחות רעשנית על תמיכתם בו, ונאמו ארוכות בממשלה מדוע, לדעתם, צריך לסגור את המיפעל הכושל.

ככל שהתארכה ישיבת הממשלה, איבדו העובדים המפגניים את כוחם. גם נסיונות עידוד של מזכירי מועצות פועלים שונים, שניסו בהזדמנות-פז זו לתפוס טרמפ על עניין חם, לא הועילו. השמש יקדה על הראש, היאוש אכל בהם והם התפזרו לפינות הגן. רק פני גרוב וקומץ עובדים צביבו. התרוצץ אנה ואנה בחצר משרד-ראש-הממשלה, מחפש אוזן קשבת, מחפש פה שיאמר משהו, ולוא משהו קטן שיעורר איזשהו ניצוץ של תיקווה.

הוא, כמו שאר העובדים, חיכה לאחת משתי אפשרויות - הסכמת הממשלה לפתוח מחדש את המיפעל, ואז מה טוב, או, במיקרה הגרוע, שהממשלה תודיע שסוגרים את המיפעל סופית ואז היתה, כנראה, למפעלים תוכנית-פעולה, אך במצב שנוצר, גרוב פשוט לא ידע מה לעשות. לעלות על באריקדות? אולי בכל זאת ועדת-השרים תמצא פיתרון. לא לעלות על באריקדות? העובדים כבר חסרי-סבלנות, הם לוחצים למעול ומייד. נמאס להם לחכות.

כך עמד גרוב במשך שעה ארוכה ליד משרד ראש-הממשלה, מנסה לצוד את השרים היוצאים, מנסה לשמוע מהם, אולי בכל זאת נימה אחרת, אולי בכל זאת יש תיקווה, אולי יהיה לו משהו אחר לומר

ענת סרגוסטי